

Høringssvar fra arbejdsgruppen i Ørsted

Vi skriver dette høringssvar for at give vores holdning til kende i forhold til de anbefalinger, der er fremlagt på baggrund af de tre workshops om fremtidens skolevæsen i Norddjurs Kommune.

Indledningsvis vil vi gerne anerkende Norddjurs Kommune for at tage debatten om folkeskolens fremtid. Det er en vigtig diskussion, fordi den handler om vores børns hverdag, trivsel og læring – men også om bosætning, lokalsamfund og kommunens fremtidige udvikling.

Robuste folkeskoler med stærke rammer

Anbefalingerne lægger blandt andet op til, at:

- Alle distrikter skal have en skole fra børnehaveklasse til 9. klasse.
- Skolebuskørsel skal optimeres i forhold til transporttid.
- Der skal være daglig faglig ledelse på hver matrikel.

Vi er grundlæggende enige i, at alle distrikter skal have en skole fra børnehaveklasse til 9. klasse. Derfor finder vi det afgørende, at Rougsø-området fortsat har sin egen folkeskole.

Vi hæfter os ved formuleringen om, at skolens geografiske placering er underordnet i forhold til kvalitet og udviklingsmuligheder. Det er vi uenige i.

Skolens placering er afgørende for børns mulighed for at være en del af stærke lokale fællesskaber. Lange transporttider betyder mindre tid og overskud til fritidsliv, sport, sociale aktiviteter og fællesskaber uden for skolen. Dette rammer især de yngste børn.

Vi taler om børn helt ned til seksårsalderen, som i nogle tilfælde vil skulle bruge op mod en time på transport til skole. Det er svært at se, hvordan længere transporttid bidrager til bedre læring og trivsel. Hvis børnene møder trætte frem til undervisningen, hjælper det ikke, at de fysiske rammer på skolen er moderne og inspirerende.

Når kommunen ønsker at styrke børns trivsel og læring, bør det derfor indgå i vurderingen, hvad den samlede skoledag reelt kommer til at bestå af for de børn, der skal transporteres længst.

Hvis målet er at skabe bedre læringsmiljøer, bør investeringerne ske i de lokale skoler tæt på børnene – ikke ved at flytte børnene længere væk fra deres lokalsamfund.

Transport og fællesskaber

Vi ønsker særligt at sætte fokus på transport og fællesskaber.

Anbefalingen om at optimere transporttiden løser ikke den grundlæggende udfordring. Den reelle løsning er mindre transport – ikke mere.

Vi finder det bekymrende, hvis man ønsker at styrke elevernes faglige resultater gennem en struktur, der samtidig øger transporttiden og reducerer børnenes mulighed for at deltage i lokale fællesskaber. Oplandsområderne kæmper i forvejen med lange og få køretider, så at

overveje at øge afstanden til skole yderligere ved en skolesammenlægning kan ikke betragtes som en optimering. Det vil alt andet lige give forøgede omkostninger til transport.

I materialet fremgår det, at små skoler med færre elever kan skabe skrøbelige fællesskaber og færre relationer for eleverne. Vi mener tværtimod, at risikoen for svage fællesskaber bliver større, når elever flyttes væk fra deres trygge nærområde.

Mange af de relationer, som børn bygger op gennem fritidsaktiviteter, idrætsforeninger og lokalsamfund, risikerer at blive svækket, når en stor del af dagen bruges på transport.

Et faldende elevtal løses ikke ved politiske beslutninger, der risikerer at forstærke affolkningen i de områder, der i forvejen kæmper med at fastholde og tiltrække borgere.

Rougsø-området udgør en betydelig del af Norddjurs Kommune. Vi mener derfor, at området naturligvis skal have sin egen folkeskole.

Ørsted som lokalsamfund

Ørsted er et attraktivt lokalsamfund med omkring 1.500 indbyggere, aktive virksomheder, industri, byggegrunde og gode muligheder for bosætning. Herudover tæller resten af postnummer 8950 lige så mange.

Byen ligger tæt på både kyst og natur, hvilket gør området attraktivt for børnefamilier. Skolen er en central del af denne attraktivitet.

Hvis skolen forsvinder, er det ikke blot en skole, der lukkes. Det er et helt lokalområde, der svækkes.

En skolelukning vil samtidig få betydelige konsekvenser for de stærke fritids- og idrætsmiljøer, der findes i Ørsted. Skolen bidrager til at skabe liv, aktivitet og sammenhængskraft i lokalområdet, og dens betydning rækker langt ud over undervisningen.

Skolen er en forudsætning for bosætning

Norddjurs Kommune arbejder aktivt for at tiltrække nye borgere og skabe vækst i hele kommunen. Ørsted er et af de lokalsamfund, hvor der fortsat er udviklingsmuligheder gennem byggegrunde, erhverv, industri og attraktive naturområder tæt på både skov og kyst. Jf. Norddjurs Kommunes befolkningsprognose for 2025-2034 ses en stabil og svagt stigende udvikling i antallet af børn i Rougsø-området. Antallet af 0-2-årige forventes at stige fra 56 børn i 2025 til 70 børn i 2034. For de 3-5-årige forventes en stigning fra 63 til 71 børn, mens antallet af 6-16-årige forventes at stige fra 234 til 247 børn i samme periode. Samlet set viser prognosen således en mindre stigning i antallet af 0-5-årige i Børneby Nord.

Samtidig viser befolkningsprognosen en generel tilbagegang i antallet af børnefamilier i Norddjurs Kommune fra 2020 til 2025, hvor antallet er faldet fra ca. 3.640 til 3.450 familier. Det svarer til et fald på omkring 190 familier over en femårig periode. Det er bekymrende. På den baggrund vurderes det relevant, at kommunen fortsat arbejder aktivt med at styrke bosætningen og tiltrække flere børnefamilier til kommunen, herunder også de små lokalsamfund.

For børnefamilier er den lokale folkeskole en af de vigtigste faktorer ved valg af bopæl. En skolelukning vil derfor ikke alene påvirke de nuværende elever, men også kommunens muligheder for at tiltrække nye familier og fastholde eksisterende borgere.

Det er vanskeligt at se, hvordan Norddjurs Kommune kan arbejde for bosætning i den nordlige del af kommunen, hvis man samtidig fjerner en af de vigtigste institutioner for børnefamilier. En lokal folkeskole er ikke blot et undervisningstilbud – den er en grundlæggende del af den infrastruktur, som gør et lokalsamfund attraktivt at bo i.

Kommunens egen analyse peger på Rougsøskolens styrker

Det er værd at bemærke, at Norddjurs Kommunes egen byggetekniske analyse fremhæver flere styrker ved Rougsøskolen.

Analysen beskriver Rougsøskolen som en skole med et godt indeklima, hvor belysning, akustik og ventilation er velfungerende. Derudover fremhæves skolens gode trafikale forhold og et velfungerende bibliotek.

Samtidig er Rougsøskolen blandt kommunens billigste skoler at drive. De årlige driftsomkostninger udgør 279,06 kr. pr. m², mens Auning Skole til sammenligning koster 545,6 kr. pr. m². Hertil er det værd at bemærke, at Rougsøskolen råder over hele to ældre gymnastikhaller, som formodentlig giver høje varmeudgifter. Disse kunne med fordel fjernes, og den nærliggende hal, som skolen har et godt samarbejde med, kunne bruges i stedet.

Kommunens analyse viser desuden, at Børneby Nord samlet set er kommunens billigste skoledistrikt at drive.

Samtidig konkluderer analysen, at hverken Auning Skole eller Børneby Midt har ubrugte arealer. Tværtimod vurderes begge skoler at have flere elever, end deres nuværende bygningsmasse er dimensioneret til. Vi vurderer, at Rougsøskolens score for arealudnyttelse viser, at skolen har kapacitet til at modtage flere elever, da skolen oprindeligt er bygget til også at rumme en overbygning. Derudover foreslår vi, at der afsættes midler til nedrivning af uudnyttede arealer med omkostningstung bygningsmasse, så den tilbageblevne bygningsmasse kan tilpasses det fleksible og moderne undervisningsmiljø på lang sigt.

Det forekommer derfor vanskeligt at se logikken i at centralisere flere elever på skoler, som kommunen selv vurderer mangler kapacitet, samtidig med at man svækker en lokal skole med dokumenterede kvaliteter, lave driftsomkostninger og stor betydning for lokalsamfundet.

Kommunens analyse viser endvidere, at Rougsøskolen benyttes aktivt uden for skoletid, hvor 21 lokaler er i brug i tidsrummet mellem kl. 18 og 22. Dette understreger skolens betydning som samlingspunkt for møder, aktiviteter og lokale fællesskaber til trods for at skolen ikke tilbyder skolegang for de ældste elever.

Det skal hertil oplyses, at Rougsøskolen allerede anvender en række lokale faciliteter uden for skolens egne rammer, herunder Rougsøhallen (over for skolen) samt nærliggende biograf, natur, legepladser og spejderhytte, som alle ligger i gåafstand. Disse faciliteter understøtter varierede læringsmiljøer og giver gode muligheder for udeskole og lokale undervisningsaktiviteter.

Analysen peger på, at skolerne i Børneby Nord gennemgående har potentiale for forbedring af bæredygtigheden og samtidig står overfor investeringer til renovering. Vi peger på, at man samtænker skolernes rammer ind i de krav, som kommunen allerede står overfor mht. renovering af de kommunale bygninger med særlig fokus på energi- og klimatilpasning (årlig renovering af 3% af bygningsmassen til energimærke B og opsætning af solceller).

Fysiske rammer og fremtidssikring

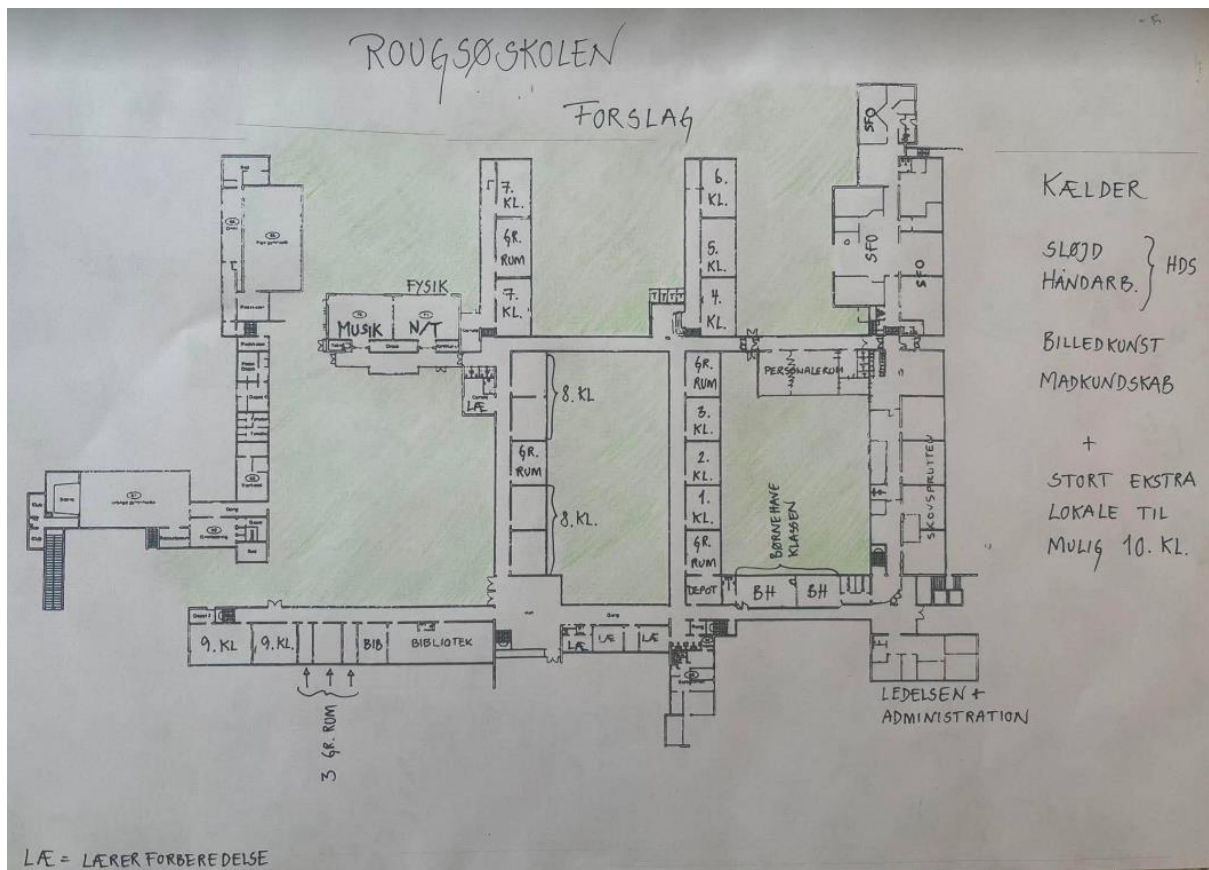
Anbefalingerne peger på behovet for:

- Flere mindre lokaler til holddeling.
- Fællesområder til eleverne.
- Tidssvarende faglokaler.
- En effektiv udnyttelse af bygningsmassen.

Vi mener, at Rougsøskolen allerede har gode forudsætninger for at leve op til disse målsætninger inden for en økonomisk rentabel ramme.

Der findes allerede kapacitet til at arbejde med holddeling og fleksible læringsmiljøer, og skolen råder over fællesområder og faciliteter, der kan understøtte anbefalingerne. Samtidig er der plads til at udvikle skolen yderligere inden for de eksisterende rammer, så det indfried kravene til en mere moderne og fleksibel skole.

For at visualisere denne antagelse har vi her et forslag til en planløsning ud fra den fysiske kapacitet, som Rougsøskolen allerede rummer:

Vi er enige i ambitionen om færre overgange i børns skoleliv. Derfor bør Rougsøskolen igen tilbyde et samlet skoleforløb fra børnehaveklasse til 9. klasse. Kapaciteten er allerede til stede, og en sådan løsning vil skabe større kontinuitet og tryghed for eleverne. Samtidig vil det give børnene i Børneby Nord et alternativ til Auning Skole.

Tidlig SFO og sammenhæng i børns skoleliv

Vi er ikke enige i anbefalingen om generelt at afskaffe tidlig SFO.

Erfaringerne fra Rougsøskolen viser, at ordningen har fungeret godt, fordi børnene allerede fra starten bliver en del af det miljø og det personale, de senere møder i skolen. Overgangen fra børnehaven til tidlig SFO på Rougsøskolen understøttes ved, at det kendte personale fra børnehaven følger med i den tidlige SFO og indgår aktivt i de daglige aktiviteter. Samtidig er de fysiske rammer for tidlig SFO placeret i direkte forlængelse af børnehaven.

De steder, hvor ordningen har haft udfordringer, skyldes det ofte, at tidlig SFO har været organisatorisk adskilt fra den skole, børnene efterfølgende skulle gå på.

Vi mener derfor, at fokus bør være på kvaliteten af overgangen – ikke nødvendigvis på at afskaffe ordningen.

Ledelse tæt på hverdagen

Vi støtter anbefalingen om daglig faglig ledelse på hver matrikel.

Samtidig mener vi, at den nuværende struktur med en fælles distriktsleder i Børneby Nord er unødvendig og ineffektiv.

Rougsøskolen har i perioder fungeret godt uden en synlig distriktsleder. Det understreger efter vores opfattelse behovet for en skoleleder med tydelig tilstedeværelse på den enkelte skole.

En lokal skoleleder sikrer hurtige beslutninger, nærværende ledelse og et tæt samarbejde med både medarbejdere, elever og forældre. Vi vurderer, at en synlig leder samtidig kan styrke skolens position som rekrutteringssted.

Samarbejde mellem skoleledere på tværs af kommunen er vigtigt, men det bør ikke erstatte lokal ledelse.

Rougsøskolen som fremtidens skole

Vi opfordrer Norddjurs Kommune til at se på Rougsøskolen som en langsigtet investering.

På baggrund af kommunens egen byggetekniske analyse står det klart, at Rougsøskolen besidder en række væsentlige kvaliteter i form af godt indeklima, gode trafikale forhold, lave driftsomkostninger og en central betydning for lokalsamfundet. Disse styrker bør danne grundlag for en videre udvikling af skolen frem for en afvikling. Skolen har både kapacitet, udviklingsmuligheder og en placering, der understøtter bosætning og lokalt engagement.

Norddjurs Kommune bør samtidig være opmærksom på den retning, der nationalt er udstukket for folkeskolen. Med Folkeskolens Kvalitetsprogram er der sat fokus på mere lokal frihed, mindre central styring og løsninger, der tager udgangspunkt i elevernes trivsel og hverdag. Formålet er netop at styrke den lokale beslutningskraft frem for at lade én standardløsning være svaret overalt. Det er problematisk at implementere de foreslåede anbefalinger ensartet i hele kommunen, da skolernes styrker og forudsætninger varierer i Norddjurs Kommune. Tiltag, der styrker én skole, vil ikke nødvendigvis have samme effekt på en anden, og dermed skabes der ikke en samlet forbedring af skoleområdet.

Vi deler ambitionen om færre overgange og større sammenhæng i børns skoleliv. Men vi finder det vanskeligt at se, hvordan denne ambition understøttes ved at flytte flere børn væk fra deres lokalområde og pålægge dem væsentligt længere transporttid.

Når regeringen taler om stærke fællesskaber, handler det ikke alene om antallet af elever på en skole. Det handler også om børns tilknytning til deres lokalsamfund, deres fritidsliv, deres foreningsliv og deres daglige relationer. Disse fællesskaber risikerer at blive svækket, når børn i stigende grad skal transporteres ud af lokalområdet for at gå i skole.

Vi er derfor bekymrede for, at en yderligere centralisering af skoleområdet går i den modsatte retning af de nationale ambitioner om nærhed, trivsel og levende lokalsamfund. Hvis målet er at skabe en folkeskole for hele kommunen, må løsningen være mere end blot at samle flest mulige elever på færrest mulige matrikler. En stærk folkeskole må også kunne tilbydes til de børn og familier, der vælger at bosætte sig uden for kommunens største byer.

Hvis målet er robuste folkeskoler, stærke lokalsamfund og attraktive områder for børnefamilier, bør Rougsøskolen udvikles – ikke afvikles.

Vi opfordrer derfor Norddjurs Kommune til at træffe modige og langsigtede beslutninger, der understøtter regeringens ambition om stærke lokale folkeskoler og levende lokalsamfund i hele landet.

Med venlig hilsen

Arbejdsgruppen i Ørsted